

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın İçişleri Bakanı Sayın Süleyman SOYLU tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Özgür KARABAT
İstanbul Milletvekili

Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) ülkemizin zor zamanlarında güvenebileceği, görevleri ve sorumlulukları kanunla belirlenmiş bir kurum olarak ülkemizde önemli hizmetler yürütmektedir. Ancak bu denli önemli ve kritik bir kurumun özellikle Sayıştay raporlarına da yansıyan çeşitli hususlarda yönetsel bazı zaafiyetlerle anılması kurumumuz açısından üzüntü vericidir.

Sayıştay denetimlerine göre 2020 ve 2021 AFAD raporlarında, kurum bütçesinden “sermaye transferi” adı altında milyarlarca liranın harcandığı görülmektedir. 2020’de 3 milyar 15 milyon TL, 2021’de de 7 milyar 784 milyon TL’nin sermaye transferi adı altında kullanıldığı görülmektedir. Bir yıl içinde % 100’den fazla artan bu harcama kaleminin sadece 2 yılda toplam 10.7 milyar TL’ye ulaşmış olması hayli dikkat çekicidir.

Ayrıca kriz koşullarındaki ülkemizde karşılıksız olduğu değerlendirilen 10.7 milyar TL’lik kaynak aktarımının hangi kurumlara veya kişilere aktarıldığı da belli değildir. Bunların kanunen açıklanması gerekirken gizlenmesi ise kabul edilemez.

Öte yandan uzmanların dikkat çektiği önemli risklerin başında gelen büyük İstanbul riski gibi olası felaketler de düşünüldüğünde kurum kaynaklarının bu risklere karşı alınacak önlemlerde kullanılması beklenmektedir. Kaldı ki böylesi olası bir depremde sadece İstanbul değil, Çanakkale’den Adapazarı’na kadar büyük bir bölge de etkilenebilecektir. AFAD’ın buna hazırlık yapması gerekiyor ama bu kurum sermaye transferleri ile uğraşması kaygı vericidir.

Derin bir yoksullukla boğuşan halkımızın yaşam koşulları günden güne kötüleşirken devasa kurumlarımızın bütçelerinin şeffaf ve hesap verilebilir nitelikte olması demokratik bir devlet olmanın en temel gereğidir.

Öte yandan AFAD'ın, 5018 Sayılı Kanun ve 4734 Kamu İhale Kanunu'na tabi olmayan ve adına "özel hesap" denilen bir harcama kalemi de bulunmaktadır. Sayıştay denetimlerinde de ortaya konulduğu gibi buradaki harcamalara dair doğru dürüst kayıt ve belge bulunmamakta ya da bu bilgi ve belgeler kamuoyundan saklanmaktadır.

Kanunla görev ve sorumlulukları çizilmiş AFAD gibi bir kurumun, "özel hesap" adı altında dilediği kurum veya kişilere, dilediği kadar kaynak aktarımı yapması, dahası bu harcamaların açık ve şeffaf biçimde kamuoyu ile paylaşılmaması dikkat çekicidir. Anılan Sayıştay raporlarında özel hesap harcamaları ve sermaye transferleri adı altında yapıldığı belirtilmiş olmasına rağmen bu harcamaların miktarı ve kimlere yapıldığı açıklanmamıştır.

Ayrıca AFAD tarafından Suriyeli mültecilere yardım kartları dağıtıldığı bilinmektedir. Bu kartlara yüklenen paralarla göçmen ve misafir statüsündeki bireylerin alışveriş yapabildiği ancak alışverişlerini tek bir marketten yapabildikleri ifade edilmektedir. Devlet bütçesinden sağlanan bu kaynağın sadece belli bir market zincirine kanalize edilmesi pek çok uzaman tarafından sermaye transferi olarak eleştirilmesine rağmen yıllardır bu yaklaşımın değişmediği görülmektedir.

Buna göre;

- 1- AFAD bütçesinden 2020-2021 yılları arasında 10.7 milyar TL'lik kaynak aktarımının hangi kurumlara, belediyelere veya kişilere yapılmıştır?
- 2- AFAD bütçesinden yapılan kaynak aktarımlarının kimlere yapıldığının kanuni olarak açıklanması zorunlu olduğu halde, aktarımların hangi kişi ya da kurumlara yapıldığı neden açıklanmamaktadır?
- 3- uzmanların sürekli gündeme getirdiği olası bir istanbul ya da bölgesel depreme karşı AFAD ne gibi faaliyetler yürütmektedir? Kurum böyle olası felaketlere karşı gerekli hazırlıkları yapmış mıdır?

78195

4- AFAD'ın Kamu İhale Kanunu'na tabi olmayan ve adına "özel hesap" denilen bir harcama kaleminde son 10 yılda toplam ne kadar harcama yapılmıştır? Bu harcamaların yıllara göre dağılımı nasıldır? Bu harcamalar hangi kişi ve kurumlara yapılmıştır?

5- Kamu kurumlarında "örtülü fon" kullanılan "özel hesap" gibi kalemlerin AFAD gibi bir kurumumuzda bu denli bir büyüklüğe ulaşmasının nedeni nedir?

6- AFAD'ın Sayıştay raporlarında ifade edilen ve sermaye giderleri olarak açıklanan ve bir önceki yılla birlikte 10 milyar TL'yi aşan bütçesi hangi amaçla kullanılmıştır?

7- 2012 yılından bu yana AFAD veya Bakanlığınıza bağlı diğer kurumlar eliyle göçmen, mülteci ya da misafir statüsündeki kişilere harcama amaçlı aktarılan bütçe ne kadardır?

8- Göçmen, mülteci ya da misafir statüsündeki kişilere harcama amaçlı dağıtılan kartların sadece tek bir zincir markette kullanıldığı bilgisi doğru mudur? Doğru ise bunun gerekçesi nedir?